

Nr 396

Av herr **Mannerskantz** i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vattenvårdens organisation m. m.

I den av Kungl. Maj:t framlagda propositionen nr 49 har föreslagits att riksdagen måtte godkänna ett förslag till omorganisation av administrationen på vattenvårdens område.

De främsta orsakerna till vattenvårdens under senare år alltmera uppmärksammade krisläge torde kunna hänföras till framför allt tre orsaker. Man har inte förrän under efterkrigstiden blivit medveten om den framträdande roll upplysningsarbetet spelar för att förhindra en fortgående förstöring av vattendragen. De behov av rensningsåtgärder som ackumulerats under den tid då vattenvård på grund av bristande upplysning eftersatts är oerhört stort. Slutligen torde vissa brister i tillsynen icke kunna förnekas.

Upplysningen har under de senare åren avgjort förbättrats. Flertalet kommuner torde vara väl medvetna om den värdeförstöring som eftersatt vattenvård medför. De lokala hälsovårdsorganen kan på många håll peka på betydande framgång i upplysnings- och tillsynsarbete. Ett »vattenmedvetande» håller sakta men säkert på att växa fram.

Byggande av reningsverk eller andra anläggningar till förekommande av förorening i vatten utgör såvitt jag kan bedöma det största problemet. I propositionen redovisas behovet av dylika åtgärder, och det torde med skärpa framgå att det aktuella investeringsläget härvidlag spelar en icke oväsentlig roll. Upprustningen av vattenvården kommer därför att taga i anspråk en icke ringa del av våra resurser, vilket gör det nödvändigt att utsträcka utbyggnaden av vattenvården under en lång följd av år.

Tillsynen har på ett tidigare stadium icke varit av den omfattning som föranletts av förhållandena. Sedan begreppet vattenvård blivit en realitet för de ansvariga i bygderna tror jag mig emellertid kunna konstatera en glädjande uppräckning hos bl. a. de lokala tillsynsorganen på många håll.

Det förefaller mig som om problemets kärna icke angripes genom att tillsyns- och övervakningsresurserna ökas. Under normala ekonomiska förhållanden torde en dylik åtgärd kunna med framgång försvaras på grund av den roll åtgärden kunnat spela vid en intensifiering av vattenrening samt av verksamheten i förebyggande syfte. Men under nuvarande omständigheter synes även en mindre långt driven intensifiering otänkbar. Det synes mig därför som om de i propositionen föreslagna åtgärderna i det aktuella läget är av underordnad betydelse.

Jag anser det angeläget att stryka under betydelsen av att effektiviteten i ett system icke schablonmässigt göres beroende av ett större eller mindre antal ämbetsverk. Föredraganden har visserligen icke ansett sig kunna »förordna att *under nuvarande förhållanden* ett nytt ämbetsverk tillskapas för ändamålet». Detta uttalande torde i och för sig kunna tydas som en strävan att icke ytterligare utöka den redan förut omfattande förvaltningsapparaten. Man kan emellertid med visst fog antaga att utvecklingen även för detta speciella områdes del kommer att gå mot en alltmera utökad central administration. Stöd härför gives dels i erfarenheten, dels i det ovan citerade uttalandet. En sådan utveckling är enligt min mening icke önskvärd vare sig ur samhällets eller de enskilda människornas synpunkt. Ansträngningar måste därför göras för att skära ner förvaltningsapparaten över huvud, och den största restriktivitet måste iakttagas vid inrättande av nya ämbetsverk — eller som i det aktuella fallet — vid utbyggandet av redan befintliga sådana. Dessa krav underbygges i icke oväsentlig grad av nödvändigheten att i nuvarande läge iakttaga största sparsamhet med statsutgifterna.

Med stöd av vad i motionen anförts hemställes,

att riksdagen under uttalande av önskvärdheten av ytterlig restriktivitet vid inrättande av nya och utbyggande av befintliga ämbetsverk måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förnyad noggrann prövning huruvida icke tillsyns- och övervakningsuppgifterna skulle kunna lösas genom en mindre kostsam utbyggnad av den centrala vattenvårdsförvaltningen än den i proposition nr 49 föreslagna.

Stockholm den 26 februari 1957

Axel Mannerskantz